

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 203/2018-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. marca 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Annou Líškovou, Šafárikovo námestie 7, Bratislava, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 173/2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. februára 2018 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Annou Líškovou, Šafárikovo námestie 7, Bratislava, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 173/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka v právnom postavení žalobkyne podala 19. mája 2010 okresnému súdu žalobu, ktorou sa domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sťažovateľke nemajetkovú ujmu vo výške 7 635 € z titulu porušenia zákazu diskriminácie zamestnávateľom podľa § 13 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov. Okresný súd rozsudkom č. k. 22 C 173/2010-455 z 9. augusta 2013 predmetný návrh zamietol. Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil uznesením č. k. 9 Co 588/2013-563 z 29. februára 2016 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že napadnutý rozsudok okresného súdu nebol dostatočne odôvodnený, a preto bol nepreskúmateľný. Okresný súd následne rozsudkom č. k. 22 C 173/2010-694 zo 6. marca 2017 žalobu sťažovateľky opakovane zamietol. Sťažovateľka sa aj proti tomuto rozsudku okresného súdu odvolala. Toto odvolacie konanie v čase podania sťažnosti ústavnému súdu prebiehalo na krajskom súde pod sp. zn. 9 Co 174/2017.

Sťažovateľka pred ústavným súdom namieta neprimeranú dĺžku napadnutého konania pred všeobecnými súdmi, keďže konanie prebieha od mája 2010, čo je viac ako 7 rokov a 8 mesiacov. S ohľadom na odôvodnenie uznesenia krajského súdu č. k. 9 Co 588/2013-563 z 29. februára 2016 poukazuje aj na nedostatok riadneho odôvodnenia zrušeného rozsudku okresného súdu č. k. 22 C 173/2010-455 z 9. augusta 2013, čo podľa sťažovateľky okrem nehospodárnosti signalizuje aj porušenie jej práva na spravodlivé súdne konanie. Sťažovateľka taktiež poukazuje na neefektívnu činnosť okresného súdu pri zabezpečovaní dôkazov a vyjadrení od protistrany. Sťažovateľka tvrdí, že v rámci svojich možností poskytovala súdu potrebnú súčinnosť.

Sťažovateľka zdôrazňuje, že v napadnutom konaní síce nepodala sťažnosť na priet'ahy predsedovi okresného súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pretože sa obávala, že by to mohlo negatívne ovplyvniť výsledok súdneho konania, avšak v tejto súvislosti zastáva názor, že by to v jej prípade nemalo mať vplyv na odmietnutie sťažnosti ústavným súdom, lebo túto prax ústavného súdu Európsky súd pre ľudské práva v minulosti opakovane odmietol. Zároveň cituje viaceré rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva, napr. rozsudok Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike z 12. júna 2012.

Sťažovateľka si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 4 000 €, ktorú odôvodňuje najmä dlhotrvajúcou právnou neistotou, ktorá sa u sťažovateľky prejavila zhoršeným zdravotným stavom. Taktiež poukazuje na skutočnosť, že po niekoľkoročnom súdnom konaní si svedkovia nepamätajú rozhodné skutočnosti, a preto sa oslabila možnosť vykonať dokazovanie svedeckými výpoveďami a listinnými dôkazmi.

Sťažovateľka preto navrhuje, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a aby po jej prijatí rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 46 ods. 1 a 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava IV, sp. zn. 22C 173/2010, porušené bolo.

Sťažovateľke [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 4 000 Eur (slovom štyritisíc eur), ktoré jej je Okresný súd Bratislava IV povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

Okresný súd Bratislava IV je povinný zaplatiť sťažovateľke [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 334,63 Eur na účet jej právneho zástupcu JUDr. Anny Líškovej, advokátky, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľka namieta, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 173/2010 došlo k porušeniu jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98), čo umožňuje preskúmať ich namietané porušenie spoločne.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním vecí na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza v zásade až konečným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. K rešpektovaniu, resp. naplneniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy preto nestačí, aby štátne orgány

vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom všeobecného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmieta ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Zo samotnej sťažnosti sťažovateľky je zrejmé, že okresný súd v napadnutom konaní rozhodol vo veci samej rozsudkom č. k. 22 C 173/2010-694 zo 6. marca 2017. V čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (5. februára 2018) bolo teda napadnuté konanie na okresnom súde už skončené a vec sa nachádzala na krajskom súde, ktorý rozhoduje o odvolaní podanom sťažovateľkou.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že okresný súd rozhodnutím ešte pred doručením sťažnosti ústavnému súdu vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľky. Po vyhlásení rozhodnutia okresného súdu teda už nemohol trvať stav právnej neistoty sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému konaniu pred okresným súdom.

Keďže sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní sťažnosťou doručenou ústavnému súdu v čase, keď sa vec už nachádzala na inom súde, v dôsledku čoho už k porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru jeho postupom nemohlo dochádzať, ústavný súd sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Sťažovateľka síce formálne v petite namietala aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, aj keď v samotnom texte petitu navrhovala, aby ústavný súd v napadnutom konaní vyslovil iba porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. Rovnako aj argumentácia sťažovateľky v odôvodnení sťažnosti sa v konečnom dôsledku sústredila výlučne na prietahy v konaní. Z takéhoto vyjadrenia sťažovateľky v petite preto ústavný súd vyvodil, že pod čl. 46 ods. 1 ústavy bez akéhokoľvek ďalšieho vysvetlenia zaradila aj základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. V odôvodnení svojej sťažnosti síce sťažovateľka poukázala na porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v súvislosti s nedostatočným odôvodnením krajským súdom zrušeného rozsudku okresného súdu č. k. 22 C 173/2010-455 z 9. augusta 2013, ale v danom kontexte išlo zjavne o argument poukazujúci na nehospodárnosť konania okresného súdu vedúceho k prietahom. Prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, ibaže by namietané porušenie tohto základného práva dosahovalo takú intenzitu, že by s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu bolo možné uvažovať

o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07), k čomu však v danom prípade vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky vo vzťahu k prerokovaniu veci bez zbytočných prieťahov nedošlo. Vo vzťahu k namietanému porušeniu svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy teda sťažovateľka nepredložila ústavnému súdu relevantné odôvodnenie.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej absencia zmysluplného, ústavnoprávneho relevantného odôvodnenia ako východiskového rámca sťažnosti spôsobuje nedostatok podstatnej zákonom predpísanej náležitosti ustanovenej v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 241/2013, III. ÚS 313/2016).

Ústavný súd v tejto súvislosti tiež pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľky nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010 a iné).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Nad rámec ústavný súd konštatuje, že aj v prípade, ak by bola sťažnosť sťažovateľky riadne odôvodnená, by ju musel odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, keďže proti napadnutému rozsudku okresného súdu mohla podať odvolanie (čo aj využila), o ktorom je oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd, ktorého právomoc rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky vylučuje právomoc ústavného súdu.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľky na ochranu ústavnosti v nej uplatnenými nezaoberal.

Ústavný súd v závere pripomína, že ak by nečinnosť okresného súdu po rozhodnutí o odvolaní a vrátení veci aj naďalej bez ospravedlniteľného dôvodu trvala, v prípade, ak by sťažovateľka podala ústavnému súdu novú sťažnosť, nepovažovalo by sa toto rozhodnutie za prekážku právoplatne rozhodnutej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. marca 2018